

ACCIO CATALANA

DIARI NACIONALISTA

Adherit a la UNIO CATALANISTA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

SABADELL: 1 pesseta al mes.
FORA: 4 pessetes trimestre.

Sabadell, dissapte dia 12 de Janer de 1907.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Jardi, 37 □ □ Teléfon 134

No's publicarà
l'endemà dels dies festius.

Nombre solt 5 céntims

Camí a seguir

Aquell atávich esperit d'intolerancia religiosa que un dia, exasperat per un succés vulgar, un atentat individual, cridava amenaçador «mori la llibertat» en plena Rambla de Barcelona, fa una mesada es tornà a manifestar viu y virulent ab la proposició contra la Escola Moderna presentada al Congrés pel senyor Silió en nom del partit conservador a que pertany.

Dita proposició, retirada després d'una grallada de paraules en pro y en contra de la mateixa, anava mes enllà de l'Escola Moderna. En realitat tirava contra l'ensenyansa laica en general y ab el pretext d'ella's procurà perjudicar al Sr. Ferrer director de l'esmentada escola processat a conseqüència del crim del carrer Major de Madrid.

Aquest procedir tant poch caritatiu y cristià fa poch favor al Sr. Silió y companys que tant alardejen de devots de Crist.

També's sospita no sense fonament que la sectaria y regressiva proposició era una nova y habilidosa proba de resistencia de la Solidaritat Catalana en el Parlament, mes per bé de Catalunya la pérvida intentona no produí 'ls efectes desitjats pels nostres detractors.

En la discussió de la mateixa, nostre digne diputat En Francisco Pi y Arsuaga pronuncià un bell parlament d'una llògica aclaparadora y de sana doctrina fonamentada en una sòlida argumentació y enlayrat y serio rahonament.

El Sr. Pi explicà'l ver concepte de les escoles neutres que no son certament—digué—les racionalistes ni les antirreligioses. «.....El verdadero laicismo—afegí—es el neutralismo perfecto en la enseñanza, mediante el cual, el padre puede recoger a su hijo de la escuela laica y llevarle a un templo católico ó a otro templo donde se celebre otro culto. Yo he sostenido siempre que en la escuela debe tenerse el mayor respeto a la conciencia.»

La serenitat y elevació de mires que revelen aquestes paraules contrasta ab l'estreta mentalitat y sectarisme, dels defensors de la precitada proposició quins atacaren apassionadament les escoles laiques y de retob la llibertat d'ensenyansa ab acusacions basades en suposances quimèriques.

No era un mòvil noble lo que feya anatemi-sar al laicisme; era la basarda que'ls produheix la llum y l'odi que senten per la llibertat generatriu de tot avens y perfeccionament. Era l'esperit ultramontà inadaptable a les modernes corrents civilistes mundials, el tipu tradicional y típic del polítich espanyol, intolerant, incult, supersticiós y refractari a tota orientació qui parlava en el Congrés y veyia en la llibertat d'ensenyansa l'arrel de tots els mals.

Ells saben prou be lo facil qu'es blincar les consciencies tendres y enmotllarles a son albir per anar perpetuant el seu imperi.

Mes aquí estem nosaltres els liberals de veres pera acusar l'ensenyansa qu'avuy es dona d'altament perniciososa, per aixelar la mentalitat, per deprimir l'esprit y viciar, per prematura, la conciencia. Ademés neguem a l'Estat el dret d'obligar als alumnes de les escoles oficials a pendre cap religió determinada.

Ja creyem qu'han d'esser forsosament els nostres enemichs, els quins de la religió en fan un ofici, arma de tirania política, de dominació d'esperits y de consciencies; mes no serán, no poden esser hostils a la nostra causa els partidaris de bona fé del puritanisme y de l'independencia de l'Església y sincers creyents en la virtualitat de la bondat de l'Idea y de la bellesa del Sentiment, sino aquells que fien mes en la eficacia del poder governamental y en la fastuositat y brill de cort asiática.

Per aixó aquestos s'amparen en l'Estat qui protegeix l'Església a cambi de llur sumissió y apoy.

Veyeu si resalta bé el blanch hont hem de engaltar les nostres armes lliberadores: el maridatge de l'Estat ab l'Església.

No hem de atentar contra la conciencia de ningú ni hem d'anar de cap manera contra cap religió però no podém passar sense protesta contínua de que s'obligui a sostenir la protegida per l'Estat.

No permetém que la llibertat y la dignitat de l'Església pateixi ab la inmiscuissió del govern en els assumptes d'ella ni tolerém tampoch que l'Església's fiqui en la política y en la vida civil sortintse de l'ordre espiritual a que deu estar reduhida la llur esfera d'acció.

Vers la separació total de l'Estat y l'Església, vers la secularisació del registre, dels cemen-

tiris y de l'ensenyansa hem de dirigirnos, els liberals, ab pas ferm y propósit ben decidit.

Sols saturant de laicisme ó neutralisme l'ambient de la política y de la vida civil logrerem ab temps relativament curt regenerarnos d'aquell secular esperit intolerant y fanátich religiós-polítich que per dissort dona sovint fé de vida y de quins atávichs ressabis no'ns en creyém lliures del tot ni'ls que'ns considerém mes despreocupats y respectuosos ab les conviccions d'altri.

Sols aixís logrerem que nostres fills siguin, com volém, mes forts, mes morals y humans, lliures de prejudicis y ab més inventiva que nosaltres.

JOAN MONTLLOR Y PUJAL.

Als esperantistes de Sabadell

Si voleu que vos parli sincerament, tinch que dirvos, que no m'ho creya pas que vos enfillessiu tant depressa. Haveu fet en poquíssim temps més camí del que fa la majoria ab més temps que vosaltres.

La sement sembrada a Sabadell, no ha pas caigut en terror erm. Ha arrelat fortament entre vosaltres, y comensa a donar sos fruits. La fundació de la vostra societat primerament, la serie no interrompuda de cursos que continuanent téniu establerts, y la aparició de ACCIO CATALANA que tantes valentes manifestacions feya d'esperantisme en son primer número, son ben paleses demostracions dels fruits que l'Esperanto comensa a donar a Sabadell.

Son ben falaguères esperances pera'l desentròntlo del admirable instrument de comprensió internacional d'en Zamenhof, y patentisen no ja solzament esperances, sino l'ajuda ferma y decidida ab que cooperen a la empresa de l'esperantisme; signifiquen la nostra fraternal encaixada, el vostre abras germanivol ab que saludéu als vostre *samideanos* al entrar a engroixir la gran sardana familiar, el nostre *rondon famalian*, que lluny de permanceixer enquibida en terres emparedades, s'extén, s'aixampla més els brassos y muntant per sobre de fronteres artificioses, estreny en son ample rotllo tots els pobles, totes les rasses, tots els homes.

Si, sabadellenchs; la missió del Esperanto a

la terra es grandiosa; totes les missions de les altres coses, tots els pensaments de les altres idees, son petits en comparació de la que té l'Esperanto. Es una missió eminentment civilisadora, donchs que educador, y civilisador es, destruir els prejudicis d'unes rasses envers altres, esborrant els restes d'estigmes atávichs que no han tingut may y menys avuy rahó d'ésser: es una missió civilisadora per la ajuda que una llengua internacional significa pera la ciencia avuy tan entorpidada en lo medi d'extendre ses relacions rapidament, á causa de les perdues de temps que pressuposen les traduccions de travalls, rapports, obres, y demés, es una missió civilisadora, puig que ab la seva admissió y conseqüent coneixement s'auxilia al comerç, á l'industria, al turisme, al col·leccionisme, á la literatura, en una paraula s'auxilien á totes, absolutament totes les manifestacions de l'activitat humana.

Pera arribar proptament á la consecució dels nostres ideals, mantinguéu l'entusiasme, y practiqueu el treball. L'entusiasme, já se jó que no us manca; en quant al treball 'n teniu molt fet, però en teniu més pera fer encare.

Y ab entusiasme y treball podéu estar segurs de que «LA VENKO ESTOS NIA»

JASCINTO BREMON.

de *Espero Kataluna*

Retallém de *La Tralla*:

«COPS AL BULTO

el liberal té la barra més gran del món.

No satisfet ab el xasco que li va donar aquell comerciant del carrer de Carders, qual nom no recordém, qui no va voler contestar á un dels seus redactors que estava empenyat en que li espliqués com y quant havia adquirit el décim de Nadal, are n'ha rebut un altre per l'estil á Sabadell.

Pero aquest ha sigut més gros; puig tot el poble hi ha pres part.

Sapigut es que la grossa de cap d'any va caure á Sabadell, y allí *el liberal* va enviar un redactor á preguntar á qui havia tocat.

Pero se'n hagué d'entornar ab la quia entre cames, confessant en el periódich que ningú li ha volgut dir.

¿Y qui vols que tinga paraules ab tú?

Y precisament á Sabadell, d'ahont es fill en Manau, qui porta á la ratlla de cinch mesos de presó per mor de les vostres calumnies.

Y precisament á Sabadell, una de les ciutats més democrátiques de Catalunya, y per lo tant ahont hi ha més veneració per la llibertat del pensament y la paraula greument amenassada per vostres mentides.

Y precisament á Sabadell ahont fou pres En Manau per culpa vostra, y ahont casi era ahir que ressonava potent l'eco de la protesta popular, quant detingueren á n'En Manau, y ahont tants testimonis de simpatía hi rebé.

¿Com no vas comprendre que á Sabadell no pots anarhi á buscar res? ¿Te penses que á la industriosa ciutat no hi ha memoria? Donchs t'has equivocat; y cada vegada que hi vagis rebrás un xasco per aquest istl.

Si vols que't contestin y fassin cas de tu

tens d'anar á altres terres, ahont no hi bategui l'ànima catalana.

A Sabadell, no.

Moviment autonomista

Ateneu Obrer del Districte según.—Avuy dissapte dia 12, á dos quarts de déu del vespre, se celebrará l'acte inagural del curs d'aquesta societat (Mercaders, núms. 38 y 40) que, seguint la costum de cada any, de dedicarla á un catalá ilustre. finat, será consagrat á la bona memoria de l'Insigne apóstol de l'autonomisme don Francisco Pi y Margall.

En la susdita solemnitat, á més de l'Orfeo Canigó (de la secció musical), hi pendrán part el digne diputat á Corts per Figueras don Joaquim Salvatella, qui fará un elogi den Pi, y el president de l'Ateneu y regidor pel districte según en Narcís Fuster, á càrreg del qual anirá'l parlament inagural.

Se llegirá també un fragment escullit de una de les obres de l'ilustre autor de «Las Nacionalidades».

A l'acte hi podrán concórrer tots els socis ab les seves respectives families, quedant també convidats tots els periodichs y societats autonomistes.

Girona.—Han resultat elegits pera formar la nova Junta del Centre Federal, els senyors don Bonaventura Discossi, president; don Joseph Roca, secretari; don Joseph Croset, bibliotecari; don Pere Viñets, tesorero; don Joseph Cortada de Deu y don Joseph Babosa, vocals.

Associació Obrera Nacionalista de Gracia.—El diumenge prop-vinent, á les quatre de la tatde, comensarán en l'hostatge d'aquesta societat, Sant Honorat, 34, les lliçons pràctiques de la Sardana, que seguirán donantse totes les festes á la meteixa hora.

Agrupació Escolar Robert.—La Academia de Lletres d'aquesta agrupació celebrarà la sessió inaugural del curs avuy disapte, á la sis de la tarde.

L'acte tindrà lloch al local social, Aribau, 21, estant encarregat del parlament inagural, don Pere Rahola.

Además hi parlarán els socis senyors Filella y Pardo.

Ajuntament

Sessió de segona convocatoria d'el 11 corrent

Reunit nostre Ajuntament, baix la presidencia del Alcalde accidental Sr. Prat, y ab asistencia dels Srs. Canyadell, Moix, Alguersuari, Farreras, Ribé, Campanyá, Ferrer, Xercavins, Vidal, Cladellas y Balart, se prengueren els següents acorts:

Aprobar l'acta de la sessió anterior.

Fichsar en 9 el nombre de Seccions en que ha d'agruparse els contribuyents elegibles pera Vocals associats de la Junta Municipal en el corrent any.

Aprobar els temes pera el nomenclament de vocals de la Junta local de primera ensenyança, á fi de que entre els seus individus elegeri-

xi l'Excm. Sr. Gobernador als qu'han de desempenyar dits càrrechs.

Aprobar en principi, les llistes pera la rectificació del Empadronament general dels habitants d'aquet Municipi, y exposarles al públich als efectes de reclamació.

Aprobar varis comptes de la secció de Governació, d'import junt 864.90 ptas.

Adjudicar definitivament á n'En Baltassar Arderiu y Corrons el remat de la subasta pera la construcció del empedrat del carrer de Lluïsa Fernanda per la quantitat de 22939.47 pesetes, y desestimar la petició formulada per En Pere Nogués y Gorina, pera que no s'otorgui dita adjudicació.

Concedir permís á n'en Joan Pagés, pera colocar portes fora-obrint en la casa n.º 20 del carrer de Sant Joseph, y á n'en Sebastiá Sere si pera obrir una finestra en la casa n.º 158 del carrer de Latorre.

Quedar enterat del estat del mohiment de fondos, ocurregut desde el 28 desembre últim al 8 del corrent mes.

Quedar així mateix enterat, y que's publiqui en el Butlletí Oficial de la Provincia, el compte del quart trimestre del finit any, rendit pera el Sr. Depositari de les entrades y sortides de la caixa á son càrrech.

Aprobar la permuta feta per els Srs. Concejals Canyadell y Puig, del càrrech de Vocal de les Comissions de Hisenda y Governació que respectivament desempenyan.

Passar á las respectives Comissions, pera el seu informe, les instancias presentades desde la última sessió.

No acceptar als Srs. Concejals, en Felip Pujol, en J. Vidal Isanda, en Joan Balart y en Isidro Alsina, la dimissió del càrrech de Vocal de la Comissió d'Hisenda que tenen presentada.

Noves

Per error de caixa, en l'article «De Nacionalisme», que publicarem ahir, s'hi llegía la paraula *paternitat* humana en lloch de *fraternitat* humana com debia dir. Nostres llegidors ja haurán corretgit aquest erro involuntari.

—L'Ajuntament de Barcelona, ha overt un concurs, pera provehir las tres pllasses de Directors de Mercat de quarta classe, ab destí als de Sant Andreu de Palomar, de la Sagrera y de Horta, ab sujecció á les següents bases:

1.ª Ser espanyol, major de 21 anys y menor de 45 anys.

2.ª Acreditar bona conducta.

3.ª Trobarse al corrent ab el servey militar.

4.ª Saber llegir y escrihurer correctament.

5.ª Compendre l'idioma catalá.

6.ª En igualtat de circumstancies, serán preferits els que hagin desempenyat carrechs iguals ó similats.

Els qui desitjin alguna d'aquestes pllasses tenen que presentar les sollicituts á la secretaria d'aquella Alcaldia, tenint temps de ferho fins al 14 del corrent mes.

—S'ha anunciat la segona subasta pera l'impressió del Butlletí Oficial de la Provincia per haver quedat deserta la primera.

ESMALTERIA FRANCESA
LLUIS CHABAUD
Calderón, 119-121

Lletreros de ferro esmaltat de totes classes.—Gravats.—Timbres de goma y de metall.

Especialitat de la casa: Retratos artístics en esmalt y semi-esmalt.

Ebanistería Económica
DE
PAU ASTALS
Carrer Manresa, 9

Gran assortit de mobles de totes classes
Especialitat en els nuviatjes

Unica casa á Sabadell que's dedica á la construcció de billars.

FÁBRICA DE COTILLES

ULTIMS MODELS en FORMA RECTA
de la casa Farcy & Oppenheim de New-York

COTILLES Y FAIXES-VENTRERA

Josepha Canyellas de Sallent Plassa Major, 3

La casa mes acreditada pera la confecció de COTILLES A MIDA

AVIS

L'Establiment de **Mobles** y tallers d'Ebanistería, Sillería, Tapicería, Tornería y Fábrica de motlures que

N'ANTON OROBITG

tenia instalats en la Rambla, 62, y Balaguer, 63, posa en coneixement d'els seus nombrosos parroquians y del públich en general qu'ha traslladat dits Establiment y Tallers á la **Rambla, 124 y Madoz, 2.**

Mobles de lo mes sencill á lo mes elegant.—Estils: Renaixement, Gótic, Marroch y Modernista.—Pressupostos y preus á qui hu demani.—Solidés y perfecció.—Tots els mobles son construïts en els Tallers de la casa.

¡Ocasión!

PERA VENDRE

Un motor á gas "Otto" 3 cavalls forsa y accesoris (casi nou).

Una serra cinta de metre diámetro, voláns ab accesoris.

Una serra circular y máquina de fer motlures ab tots els accesoris y unes 80 fulles.

Una máquina de foradar fusta ab les seves broques per fer furats d'encaixada y grapa universal.

Un torn pera fusta ab accesoris.

Un torn ab conos y ab accesoris. Embarrat y transmissions

Tot en molt bon estat.

Preu ventatjósissim

Donarán rahó en el carrer de Madoz, 2.—Tallers de fusteria.

SABATERIA DE FILL DE JOAN DURÁN

Pedregar, 6. - Sabadell

Gran assortit en calçats fets de totes classes. Especialitat en calçats de dónbola, oscaría, badell "cronie" y Lluís XV.

La casa representa les marques mes acreditades en **CHANCLOS DE GOMA**, y recomana á sa gran clientela la marca "THE STAR" reconeguda per tot Europa com la mes sólida y económica per sa llarga duració.

Banca. - Borsa. - Cupóns
Rafel Balmas Ribas - Corredor Reyat
Passatge de la Pau, 8.—BARCELONA

Compra venda de valors, ordres de borsa, pagos de cupóns, cambi de monedes, descompte de lletres, accions Banca de Sabadell y La Energía, etc. Totes les operacions garantides pera'l citat corredor.

Representant á Sabadell: **ENRICH GIRALT**
Despatx: **Rambla, 9 baixos y Gracia, 135.**—Teléfans, 252 y 265

SABATERIA de NICOLAU TOUS

Plassa Pi y Margall, 24

Gran assortit de calçats de totes menes com en les principals cases de la capital.

Classes especials d'oscaría y dónbola per senyor y senyora á preus reduhidíssims.

Chanclos de Goma la marca "Boston" la mes acreditada y coneguda.